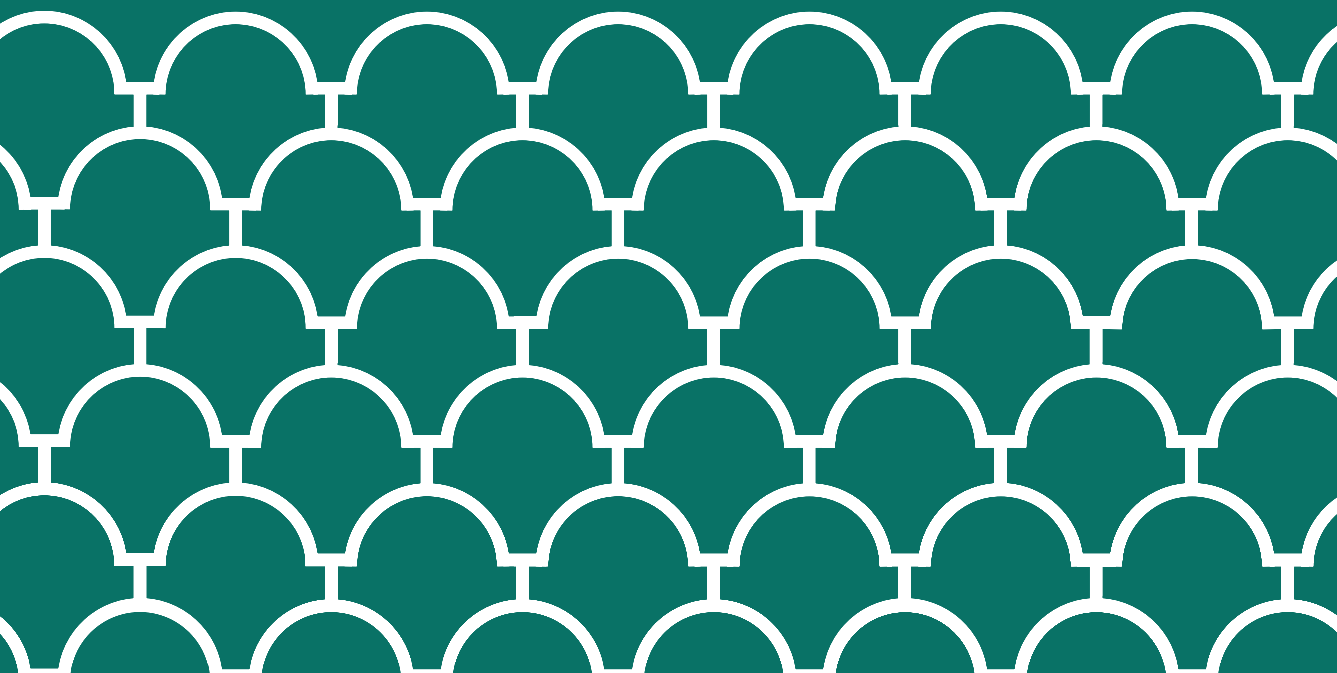

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

Finlands delegation i organisationen för säkerhet och samarbete i Europa verksamhetsberättelse

2024

B 14/2025 rd

BERÄTTELSE AV FINLANDS DELEGATION I ORGANISATIONEN FÖR SÄKERHET OCH SAMARBETE I EUROPA 2024

HELSINGFORS 2025

ISSN 1789-4785

FINLANDS DELEGATION I PARLAMENTARISKA FÖRSAMLINGEN VID ORGANISATIONEN FÖR SÄKERHET
OCH SAMARBETE I EUROPA

Till riksdagen

I enlighet med 10 § i riksdagens arbetsordning lämnar Finlands delegation i parlamentariska församlingen vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa sin berättelse om verksamheten i OSSE:s parlamentariska församling under sessionsperioden 2024 till riksdagen.

Helsingfors 13.2.2025

På delegationens vägnar

Ville Kaunisto
ordförande

Maria Fagerholm
sekreterare

Innehåll

1. Sammandrag	1
2. Finlands delegation.....	2
3. Församlingens ordförande Pia Kauma.....	3
4. OSSE står inför säkerhetsutmaningar	6
4.1. Vintermötet i Wien.....	7
4.1.1. Den parlamentariska församlingens alternativ till lösningar i ett utmanande världsläge.....	7
4.1.2. Kraftigare sanktioner mot Ryssland	8
4.2. Sommarsessionen i Bukarest	9
4.2.1. Rysslands anfallskrig i fokus i slutdokumentet	10
4.2.2. Stärkt resiliens för att bekämpa informationspåverkan	11
4.3. Höstmötet i Dublin	11
4.3.1. Konfliktförebyggande, klimatkrisen och migrationshantering	12
4.3.2. Krisen i Mellanöstern	12
5. Valobservation	13
5.1. Parlamentsvalet och presidentvalets andra omgång i Nordmakedonien.....	14
5.2. Presidentvalet och EU-folkomröstningen i Moldavien	14
5.3. Parlamentsvalet i Georgien	15
5.4. Presidentvalet i Förenta staterna	16
BILAGA 1 Finlands delegation i OSSE:s parlamentariska församling 1.1–31.12.2024	18
BILAGA 2 Deltagande stater i OSSE	19
BILAGA 3 Församlingens och utskottens presidier samt arbetsgrupper och särskilda representanter	19

1. Sammandrag

Pia Kauma (saml), medlem i Finlands delegation, omvaldes till ordförande för den parlamentariska församlingen i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE). Kaumas konstruktiva och pragmatiska agerande som församlingens ordförande fick beröm av såväl parlamentarikerna som företrädarna för OSSE-ländernas regeringar. Ordförandeskapet gav Finland synlighet och möjlighet att lyfta fram viktiga frågor. Uppmärksamheten riktades också mot Finlands kommande ordförandeskap i OSSE 2025.

Situationen i Ukraina och Rysslands anfallskrig stod fortfarande i centrum för den parlamentariska församlingens verksamhet. Den parlamentariska stödgruppen för Ukraina (*Parliamentary Support Team for Ukraine, PSTU*), som inrättades 2023, såg till att situationen i Ukraina kontinuerligt lyftes fram trots krigströttheten. Under det gångna året diskuterades också återuppbyggnaden efter kriget mer än tidigare. Inom OSSE har man velat reflektera över tiden efter kriget och lyfta fram de verktyg som organisationen kan erbjuda för en hållbar fred.

Under den tid organisationen funnits har man inte kunnat undgå krig och kriser, men den positiva inställningen och tron på internationella avtal har bidragit till att också svåra situationer har kunnat lösas genom dialog och ett övergripande säkerhetstänkande. Under de senaste tio åren har utvecklingen emellertid gått mot det sämre, och det har blivit allt svårare att nå samförstånd genom internationell diplomati. Världen blir allt mindre multilateral och alltmer multipolär, det vill säga de nationella intressena kommer ofta före internationella avtal. Den parlamentariska församlingen har i sin verksamhet strävat efter att framhäva multilateralismen, eftersom det enda sättet att bygga en hållbar fred är genom brett samarbete.

I slutet av året präglades debatten av att organisationen inte hade någon budget och att mandatet för de högre förtroendevalda vid OSSE:s sekretariat löpte ut på hösten. Oron för OSSE:s framtid var stor, eftersom många ifrågasatte organisationens betydelse och till och med dess existensrätt. OSSE visade dock än en gång prov på sin ihärdighet och de öppna frågorna löstes i slutet av året. De ledande posterna tillsattes och Schweiz valdes genom ett tyst förfarande för godkännande till ordförandeland för 2026.

Församlingens ordinarie vintermöte hölls den 22–23 februari 2024 i Wien. Ryssland var inbjudet att delta, men den ryska delegationen meddelade att den helt och hållet avstår från församlingens verksamhet trots att landet fortfarande är en deltagande stat i OSSE. Under mötet uttrycktes stor oro över det lidande som Rysslands anfallskrig orsakar Ukraina och ukrainarna. Man lyfte också fram utmaningar och möjligheter som den artificiella intelligensen medför och läget för politiska fångar och dissidenter. Församlingen fick också insyn i hur verkningfulla de nuvarande sanktionerna är och hur sanktionsreglerna kan effektiviseras ytterligare.

OSSE:s årliga sommarsession hölls mellan den 29 juni och den 3 juli 2024 i Bukarest, Rumänien. I sessionens slutdokument krävs att Ryssland ställs till svars för den förödelse som landet orsakat i Ukraina. Dessutom uttryckte deltagarna sin oro över situationen i Georgien, klimatkrisen och de prövningar som människor utsätts för till följd av krig. Vid ett sidoevenemang i samband med sessionen berättade den finska delegationens ordförande Ville Kaunisto (saml) om Finlands beredskap inför Rysslands informationspåverkan. Kaunisto lyfte särskilt fram betydelsen av utbildning.

Församlingens höstmöte gick av stapeln i Dublin den 2–4 oktober 2024. Vid mötet godkändes en stadgeändring, enligt vilken den parlamentariska församlingen i fortsättningen väljer ordförande för en

tvåårig mandatperiod utan möjlighet till förlängning. Diskussionerna berörde utöver Ukraina också läget i Mellanöstern. Även om frågan inte faller inom OSSE:s behörighetsområde påverkar den instabila situationen i regionen i stor utsträckning stabiliteten och säkerheten i OSSE-området.

Finlands delegation deltog aktivt i den parlamentariska församlingens valobservationsverksamhet. Under året deltog observatörer från den finska delegationen i bevakningen av parlaments- och presidentvalet i Nordmakedonien, presidentvalet i Moldavien, parlamentsvalet i Georgien och presidentvalet i Förenta staterna.

2. Finlands delegation

Finlands delegation i OSSE har deltagit aktivt i den parlamentariska församlingens verksamhet under ledning av ordförande Ville Kaunisto (saml). Finland har fått stor synlighet i församlingens verksamhet också i och med att delegationsmedlemmen Pia Kauma (saml) har varit församlingens ordförande. I kapitel 3 redogörs närmare för Kaumas ordförandeskap. Delegationens sammansättning ändrades under hösten när Katri Kulmuni (cent) övergick till Europaparlamentet. Mika Lintilä (cent) utsågs till ny medlem i stället för Kulmuni.

Finlands delegation träffade Rumäniens delegation i samband med vintermötet i Wien den 23 februari 2024. Eftersom Rumänien skulle stå värd för sommarsessionen ville den rumänska delegationen diskutera förväntningarna inför dels sommarsessionen, dels Finlands kommande ordförandeskap i OSSE.

Den 10 april 2024 träffade delegationen Armen Grigorjan, generalsekreterare för Armeniens säkerhetsråd, för diskussioner om säkerhetsläget i Sydkaukasien och hur Armenien kan främja fred med Azerbajdzjan. Finlands delegation representerades av Pia Kauma.

OSSE:s generalsekreterare Helga Schmid besökte riksdagen den 7 maj 2024. I mötet med Schmid deltog delegationens ordförande Ville Kaunisto, delegationsmedlemmen Ville Skinnari (sd) och ersättaren Johannes Koskinen (sd). Frågor som togs upp var OSSE:s roll i det förändrade säkerhetsläget, åtgärderna för att stärka OSSE:s betydelse och förväntningarna på Finlands kommande ordförandeskap.

Delegationens ersättare Johannes Koskinen deltog i det nordisk-baltiska så kallade NB8-mötet om samarbete inom utrikes- och säkerhetspolitik den 14 maj 2024 i Köpenhamn. Vid mötet fördes en aktuell debatt om situationen i NB8-länderna och om den parlamentariska församlingens budget. Flemming Splidsboel Hansen, sakkunnig vid Danmarks utrikespolitiska institut, analyserade situationen i Centralasien och uppmanade företrädarna för NB8-länderna att hålla kontakt med parlamentarikerna i regionen.

Den 20 maj 2024 hölls ett seminarium i Lissabon om säkerhet och artificiell intelligens (*Security in the Age of Artificial Intelligence*). Under seminariet diskuterades vilka effekter artificiell intelligens har på ekonomin, demokratin och de samhälleliga processerna samt vilka risker som följer och hur artificiell intelligens kan användas öppet och tillförlitligt. Deltagarna betonade att den artificiella intelligensen har enorm potential, men att den måste utvecklas på ett ansvarsfullt sätt med respekt för de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen. Från Finlands delegation deltog Ville Skinnari.

Delegationens vice ordförande Vilhelm Junnila (saf) och medlem Pia Kauma träffade Elchin Amirbajov, särskild representant för Azerbajdzjans presidentadministration, den 21 maj 2024 i riksdagen.

Amirbajov berättade om landets kommande parlamentsval i november och lyfte fram att fredsförhandlingarna med Armenien framskrider. Amirbajov framhöll också att Ryssland håller på att dra tillbaka sina fredsbevarare från Nagorno-Karabach.

Utrikesminister Elina Valtonen informerade den 18 september 2024 delegationen om programmet för Finlands kommande ordförandeskap i OSSE. Hon betonade att Finland under sitt ordförandeskap stöder OSSE:s grundläggande principer (*Helsinki Decalogue*). Dessutom vill man fokusera på att förbättra den nationella kriställigheten, stödja Ukraina och stärka OSSE med tanke på framtiden.

NB8-länderna träffade parlamentariker från de centralasiatiska länderna den 2 oktober 2024 i samband med höstmötet i Dublin. Finlands delegation representerades av Ville Skinnari. Vid mötet presenterades det regionala samarbetet och olika sätt att öka det, till exempel genom vattendiplomati, som har en viktig roll i Centralasien. Vetenskap och forskning ansågs också vara en bra plattform för ökat samarbete, och förhoppningen var att samarbetet mellan forskningsinstitutioner i Centralasien och de nordiska och baltiska länderna skulle utökas.

Ersättaren Inka Hopsu (gröna) deltog den 9–12 oktober 2024 i den parlamentariska församlingens fältbesök i Belgrad i Serbien. Församlingens ordförande Kauma var initiativtagare till besöket och avsikten var att bekanta sig med OSSE:s fältverksamhet och stödja de anställdas arbete på fältet. Församlingens medlemmar träffade bland annat ledningen för OSSE:s fältinsats i Serbien, företrädare för civilsamhället och talmannen för det serbiska parlamentet.

Den 12 december 2024 träffade delegationens ordförande Kaunisto och medlem Kauma Förenta staternas särskilda representant för Sydkaukasien, Louis Bono. Bono framförde Förenta staternas syn på nuläget och de närmaste framtidsutsikterna i Armenien och Azerbajdzjan. Deltagarna utbytte också åsikter om hur det är lämpligt att förhålla sig till Georgiens nya regering. I mötet deltog också Kirsti Narinen, Finlands ambulerande ambassadör.

Finlands delegation deltog aktivt i den parlamentariska församlingens valobservationsverksamhet. Ersättarna Inka Hopsu (gröna) och Petri Huru (saf) bevakade parlamentsvalet i Nordmakedonien den 9 maj 2024. Huru var också observatör vid parlamentsvalet i Moldavien den 20 oktober 2024 och delegationsmedlemmen Kauma ledde bevakningen av parlamentsvalet i Georgien den 26 oktober 2024. Som observatör i Georgien deltog också ersättare Koskinen. Dessutom var ordförande Kaunisto, vice ordförande Junnila och medlemmarna Kauma, Lintilä och Skinnari observatörer vid president- och kongressvalet i Förenta staterna den 5 november 2024.

Delegationens samarbete med Finlands ständiga representation vid OSSE har varit smidigt och aktivt. Finlands OSSE-ambassadör Vesa Häkkinen har redogjort för aktuella frågor vid delegationens möten och hållit delegationen ajour om den planerade verksamheten. Samarbetet med utrikesministeriets OSSE-arbetsgrupp och dess direktör Jouni Laaksonen har också varit utmärkt.

3. Församlingens ordförande Pia Kauma

Ordföranden för OSSE:s parlamentariska församling Pia Kauma representerade aktivt församlingen under olika besök och möten samt främjade församlingens arbete både nationellt och internationellt. Kauma har särskilt betonat OSSE:s grundläggande principer och vikten av att fortsätta stödet till Ukraina och också stärka utvecklingen i länderna i västra Balkan, Sydkaukasien och Centralasien. Hon lyfte också kontinuerligt fram hur krisen i Mellanöstern påverkar OSSE-området. Samarbetet med

utrikesministeriets sekretariat för OSSE-ordförandeskapet tilltog mot slutet av året i samband med förberedelserna inför Finlands ordförandeskap 2025.

Vid ingången av 2024 reste Kauma till Förenta staterna. Syftet med resan var att säkerställa att stödet till OSSE och Ukraina fortsätter. I Washington DC träffade Kauma senatorer och kongressledamöter från Förenta staternas OSSE-delegation. Utöver de huvudsakliga frågorna presenterade Kauma också församlingens kommande valobservationsuppdrag i Förenta staterna i november 2024. Hon träffade också representanter för det nationella säkerhetsrådet, som lyder direkt under presidenten. Diskussionen fokuserade särskilt på Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Kauma hördes dessutom av Förenta staternas Helsingforskommission om situationen för de ukrainska barn som tvångsflyttats till Ryssland. Kauma deltog också i ett säkerhetsforum om läget på Balkan, där man behandlade Kinas och Rysslands fientliga påverkansverksamhet i regionen.

I februari reste Kauma tillsammans med församlingens parlamentariska stödgrupp för Ukraina (PSTU) till den ukrainska huvudstaden Kiev. Under besöket diskuterades Rysslands krigsförbrytelser i landet och behovet av att inrätta en särskild internationell tribunal för att behandla dem. Dessutom granskades vilka sociala, ekonomiska och humanitära konsekvenser anfallskriget har för Ukraina. Medlemmarna i den parlamentariska stödgruppen träffade Ruslan Stefantsjuk, talman för det ukrainska parlamentet Verhovna Rada, och Mykyta Poturajev, ordförande för Ukrainas delegation i OSSE. I besöket ingick också möten med vice utrikesministern och ledarna för de politiska grupperna. Dessutom bjöd Ukrainas kommissionär för mänskliga rättigheter Dmytro Lubinets in den parlamentariska stödgruppen till ett möte vid centret för barns rättigheter (*Children's Rights Protection Centre*).

I februari hann Kauma också med ett besök i Wien, där hon talade inför OSSE:s ständiga råd. Hon påminde om att principerna i Helsingforslutakten från 1975 fortfarande förpliktar OSSE-länderna. Hon berättade också om den parlamentariska församlingens kommande verksamhet 2024.

Kauma deltog i OSSE:s årliga konferens om antisemitism på Malta den 8–9 april 2024. Konferensen berörde tre teman: framstegen i kampen mot antisemitism sedan OSSE:s deklARATION i Berlin 2004, antisemitism i den fysiska och digitala miljön och interreligiösa och interkulturella dialoger som verktyg för att öka förtroendet i samhällena. Kauma betonade under sitt tal vid konferensens öppningssession att antisemitism kränker de grundläggande principerna om människovärdet, de mänskliga rättigheterna och jämlikhet och måste fördömas entydigt.

Församlingen och den tyska delegationen arrangerade det säkerhetspolitiska Leinsweilerseminariet i Berlin den 19–20 april 2024. Teman var Rysslands anfallskrig mot Ukraina, säkerhetsutmaningarna och det regionala samarbetet i Baltikum och hur OSSE kan stödja fred och säkerhet i Sydkaukasien. Kauma konstaterade i sitt anförande under seminariet att konflikterna i OSSE-regionen återspeglar drastiska förändringar i geopolitiken och att OSSE:s värderingar och det internationella samarbetet måste stå i fokus under dessa tider. Under samma resa träffade Kauma Tysklands biträdande utrikesminister Tobias Lindner i Berlin.

Den 6 maj 2024 reste Kauma till turkiska Ankara tillsammans med arbetsgruppen mot terrorism. Syftet med resan var att bekanta sig med Turkiets antiterrorarbete. I OSSE fokuserar Turkiet i hög grad just på terrorfrågor. Arbetsgruppens medlemmar träffade bland annat representanter för det turkiska inrikesministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet och finansministeriet. Turkiets budskap var att OSSE:s deltagarländer bör samarbeta mer i kampen mot terrorism, dock utifrån Turkiets definition av terrorism.

Den 15 maj 2024 deltog Kauma i den parlamentariska församlingen för Medelhavet (PAM) i Braga i Portugal. Under sessionen fördes diskussioner med länderna i Mellanöstern om hur man kan förhindra att den nuvarande krisen sprider sig. Kauma fick också ta emot PAM:s hedersbetygelse till den framlidne president Martti Ahtisaari. Veckan därpå deltog Kauma i en konferens om säkerhet i den artificiella intelligensens tidevarv, som ordnades i Lissabon den 20 maj av den parlamentariska församlingen och det portugisiska parlamentet. Kauma höll tal under öppningssessionen i såväl Braga som Lissabon.

OSSE:s deltagarland Luxemburg beslutade om att tilldela den parlamentariska församlingen en årlig tilläggsfinansiering på 97 000 euro för de kommande fyra åren. Kauma reste därför till Luxemburg den 17–18 juni 2024 för att underteckna ett samförståndsavtal om finansieringen. Tilläggsfinansieringen täcker delvis församlingens budgetunderskott, som uppstod när Ryssland vägrade betala medlemsavgift.

Sin andra period som ordförande inledde Kauma med ett tal till OSSE:s ständiga råd i Wien i början av september. Kauma betonade att den parlamentariska församlingen har förbundit sig att ytterligare stärka sin kärnverksamhet, särskilt när det gäller fredsmedling och fredsbyggande. Hon berättade också om församlingens planer för den kommande hösten.

Kauma bjöds in som talare till ett möte i Budapest den 10 september 2024 för medlemmar från de europeiska parlamentens utrikes- och försvarsutskott. Vid mötet behandlades de stora förändringarna i EU:s geopolitik. I sitt tal framhöll Kauma vikten av att EU och OSSE samarbetar för att stödja Ukraina, eftersom deras verktyg kompletterar varandra.

I september besökte Kauma Israel och Västbanken för att få en närmare inblick i konflikten i Mellanöstern, eftersom frågan är viktig för församlingens parlamentariker. Hon träffade bland annat talman Amir Ohana vid israeliska parlamentet, knesset, samt den palestinska myndighetens vice utrikesminister och representanter för utländska biståndsorganisationer. Kaumas viktigaste budskap var att det så fort som möjligt måste fås ett slut på striderna, att alla krafter måste koncentreras på fredsprocessen och att den onda cirkeln av hat, rädsla och hämnd måste stoppas.

Den 23–24 oktober 2024 hölls den tredje årliga Krimplattformen (*Crimea Platform*) i Riga i Lettland. Krimplattformen är ett diplomatiskt toppmöte som ordnas på Ukrainas initiativ och vars främsta syfte är att få slut på ockupationen av Krim. Kauma framförde sitt stöd för initiativet under middagen för statsöverhuvuden och de nationella delegationernas ordförande.

I oktober besökte Kauma Rom, där hon träffade påve Franciskus och Heliga stolens utrikesansvariga ärkebiskop Gallagher. Tillsammans med påven diskuterade Kauma hur parlamentarisk diplomati kan minska motsättningar, skapa förtroende och bidra till fredliga lösningar. Diskussionerna med ärkebiskop Gallagher fokuserade på OSSE:s utmaningar och Heliga stolens roll i organisationen.

Från Rom åkte Kauma vidare till Asjchabad i Turkmenistan, där hon deltog i en konferens om parlamentarisk diplomati i OSSE-regionen. Diskussionerna fokuserade särskilt på vikten av dialog och multilateralt samarbete för att tackla globala utmaningar och säkerställa en trygg framtid. Kauma träffade Turkmenistans president och utrikesminister samt talmannen för det turkmenistanska parlamentet, mejlis. Särskilda teman som diskuterades var samarbetet mellan OSSE och Turkmenistan, främjandet av regionalt samarbete mellan länderna i Centralasien samt kvinnors och flickors rättigheter. Kauma bekantade sig dessutom med verksamheten vid det lokala OSSE-centret.

Årets sista resa gick till Valletta, Malta, där Kauma deltog i OSSE:s två dagar långa utrikesministermöte. I sitt tal under öppningssessionen underströk Kauma att enighet och ett starkt ledarskap är en förutsättning för att hitta lösningar på problem och utmaningar. Hon betonade också att OSSE måste ta

ansvar för att garantera fred och stabilitet inom sitt område. När det gäller situationen i Ukraina konstaterade Kauma att kriget upphör först när Ryssland drar tillbaka sina trupper från Ukrainas territorium och respekterar Helsingforsavtalet. Det är dock endast Ukraina som kan fastställa villkoren för fred och avgöra när tiden är inne för förhandlingar.

Kauma deltog under hösten också i två av OSSE:s valobservationsuppdrag. I oktober var hon ordförande för OSSE:s observationsuppdrag i Georgien, och under presidentvalet i Förenta staterna i november ledde hon OSSE:s korttidsobservatörer och samordnade samarbetet mellan OSSE och andra internationella organisationer. I kapitel 5 redogörs närmare för valobservationsverksamheten.

4. OSSE står inför säkerhetsutmaningar

År 2025 har det förflutit 50 år sedan undertecknandet av Helsingforslutakten, *Helsinki Final Act*, som utgör grunden för Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE). Helsingforslutakten har haft en avsevärd betydelse för slutet på det kalla kriget och för ett enat Europa, eftersom den stärkte den regelbaserade världsordning och det övergripande säkerhetstänkande som fick sin början efter andra världskriget. Slutakten som undertecknades 1975 i Helsingfors blev startskottet till de händelser, som så småningom ledde till ett fritt och öppet Europa och den liberala västvärlden.

Under de år som OSSE funnits har man inte undgått krig och kriser, men den positiva inställningen och tron på internationella avtal har bidragit till att också svåra situationer har kunnat lösas genom dialog och ett övergripande säkerhetstänkande. Under de senaste tio åren har utvecklingen dock varit den motsatta, och den internationella diplomatin leder alltmer sällan till samförstånd. Värden har blivit allt mindre multilateral och alltmer multipolär, det vill säga de nationella intressena är ofta viktigare än internationell enighet. Det brutala anfallskrig som Ryssland inledde mot Ukraina 2022 har slagit hårt också mot den regelbaserade världsordningen. Den nya tiden av osäkerhet väcker oro hos deltagarländerna, samtidigt som den mer än tidigare framhäver OSSE:s och andra internationella organisationers betydelse.

Också OSSE:s roll har ifrågasatts under de senaste åren, och diskussionen har försvärats av organisationens interna utmaningar. Organisationen har till exempel inte haft någon budget sedan 2021, vilket har orsakat ett allvarligt kassaunderskott i och med att inflationen har tilltagit. Vid ministermötet 2023 godkändes som en kompromisslösning att mandatet för fyra högre förtroendevalda vid OSSE förlängs med nio månader. Den förlängda mandatperioden gick ut den 5 september 2024 och därefter har uppgifterna inom ledningen vid OSSE:s sekretariat skötts av ställföreträdare. Dessutom var det oklart vilket land som tar över ordförandeskapet efter 2025.

Det finns ändå orsak att vara optimistisk, även om utsikterna fortfarande är ganska dystra. Vid ministermötet på Malta i december 2024 kunde man äntligen fatta beslut om de ledande posterna: till ny generalsekreterare valdes turkiska Feridun Sinirlioğlu, till chef för ODIHR grekiska Maria Telalian, till minoritetsombudsman nederländska Christophe Kemp och till mediefrihetsrepresentant norska Jan Braathu. Dessutom kom man också överens om att Schweiz tar över ordförandeskapet efter Finland. Den svåra budgetsituationen löstes genom frivilliga bidrag. Med hjälp av bidragen finansieras i nuläget flera OSSE-projekt som annars hade stått stilla. Finland planerade inrättandet av en fond för sitt ordförandeskap, Helsinki +50, som beredskap för kommande budgetutmaningar.

Den parlamentariska församlingen förblev funktionsduglig under året och kunde godkänna flera ändringar i stadgarna efter det att Ryssland meddelade att duman inte längre deltar i församlingens verksamhet. Ryssland har inte betalat medlemsavgiften till församlingen sedan 2022. Församlingen har dock lyckats hitta tilläggsfinansiering för att avhjälpa budgetunderskottet. Samtidigt har man strävat

efter att effektivisera verksamheten och hitta inbesparingar. Församlingens budskap har varit tydligt: inga nedskärningar får göras i församlingens kärnuppgifter, såsom valobservation.

4.1. Vintermötet i Wien

Församlingens vintermöte ordnades som vanligt i Wien den 22–23 februari 2024, strax före den andra årsdagen av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. I sitt öppningsanförande påpekade ordförande Pia Kauma att organisationens framtid ännu på hösten såg osäker ut, men att man nu har fattat de beslut som krävs för att organisationen ska kunna fokusera på sin kärnverksamhet en tid. Faktum är dock att organisationen också under 2024 hade en budget med nolltillväxt, vilket under en period med hög inflation innebar att budgeten de facto minskade.

Utrikes- och Europaministern för OSSE:s ordförandeland Malta, Ian Borg, presenterade i sitt anförande de viktigaste temana för det maltesiska ordförandeskapet. Borg framhöll att man vill öka synergierna med den parlamentariska församlingen. Såväl det mellanstatliga OSSE:s och den parlamentariska församlingens verktyg och forum behövs för att hantera de många konflikterna och kriget, påpekade Borg. Följderna av kriget i Ukraina är ett angeläget tema för Malta som ordförandeland, liksom också konflikterna i Transnistrien och Sydkaukasien. Malta planerar att inrätta tre arbetsgrupper för prioriterade teman. Den första arbetsgruppen behandlar cybersäkerhet, vapenkontroll, kvinnors roll i säkerhetsarbetet samt gränsöverskridande hot. Teman för den andra arbetsgruppen är digitalisering, arbete mot korruption, livsmedelsförsörjning och stärkande av resiliensen med tanke på klimatkrisen. Den tredje arbetsgruppen fokuserar på utveckling av medieläskunnighet, säkerheten för journalister och arbetet mot människosmuggling. Unga är ett genomgripande tema för alla tre arbetsgrupper.

OSSE:s generalsekreterare Helga Schmid lyfte i sitt anförande fram betydelsen av övergripande arbetsmetoder för att man bättre ska kunna samordna olika verktyg och temaspecifika åtgärder. Hon påminde om att den senaste tidens påståenden om att organisationen är handlingsförlamad och betydelselös inte stämmer. Efter att kriget bröt ut i Ukraina var organisationen enligt Schmid tvungen att upphöra med sina fältinsatser i landet, men nu har organisationen 20 projekt i Ukraina som genomförs med 83 anställda och finansiering från 34 länder. Projekten har bland annat som mål att utveckla den humanitära minröjningen, stärka cybersäkerhetsförmågan och förhindra den olagliga vapenhandeln. Schmid påminde också om att tre av organisationens anställda fortfarande sitter fängslade i Donetsk och Luhansk.

4.1.1. Den parlamentariska församlingens alternativ till lösningar i ett utmanande världsläge

Laurynas Kasčiūnas från Litauen, ordförande för politiska utskottet och samtidigt utskottets rapportör, inledde med att säga att hans rapport fokuserar på Ukraina och Rysslands anfallskrig. Kasčiūnas fördömde Rysslands brutala angrepp, särskilt mot civilbefolkningen. Han efterlyste en krigsförbrytartribunal och krävde att Ryssland drar tillbaka sina trupper från Ukraina. Kasčiūnas slog fast att församlingen borde visa sitt stöd för Ukraina genom att besöka landet oftare, och uttryckte oro över hur det utdragna anfallskriget påverkar OSSE:s trovärdighet. Politiska utskottet hörde ordföranden för säkerhetskommittén vid OSSE:s ständiga råd, Peter Burian, som framhävde samarbetets betydelse för att stärka kriställigheten. Andreas Ignatius, ordförande för OSSE:s säkerhets- och samarbetsforum, påminde om resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Minoritetsombudsman Kairat Abdrakhmanov varnade för att nationella minoriteter används som verktyg för påverkan och påminde om att också Ukraina måste utveckla sin minoritetslagstiftning. Ordföranden för OSSE:s centrum för konfliktförebyggande Catherine Fearon lovade främja ett säkert utbyte av underrättelseinformation mellan olika länder. I den allmänna debatten varnades det för krigströtthet och dess negativa konsekvenser för stödet till Ukraina. Dessutom hölls en tyst minut med anledning av den ryske oppositionspolitikern Aleksej Navalnyjs död.

Azaj Gulijev från Azerbajdzjan, ordförande för utskottet för ekonomi, vetenskap, teknologi och miljö, påpekade att Rysslands anfallskrig har orsakat en mycket svår humanitär situation i Ukraina. Gulijev tog också upp de allvarliga utmaningar som klimatförändringen medför och talade om den gröna omställningens betydelse. Rapportör Gudrun Kugler från Österrike betonade i sitt anförande att det krävs fred och trygghet för att ekonomin ska kunna blomstra. De teman som lyftes fram i rapporten var miljöförstöring, användning av artificiell intelligens i krigsoperationer och brottslig verksamhet, demografisk förändring och okontrollerbar migration. Utskottet gick under sitt sammanträde närmare in särskilt på säkerhetsaspekter i anknytning till artificiell intelligens. Sakkunniga behandlade i sina anföranden användningen av artificiell intelligens och i synnerhet skickligt förfalskade videor, så kallade deepfakes, för informationspåverkan, och målade upp möjliga framtida scenarier. Artificiell intelligens används redan i dag på många sätt och liksom fallet är med många innovationer kan tekniken användas för såväl goda som onda ändamål. I en deepfake-video kan man låta vem som helst påstå vad som helst, vilket givetvis kan utnyttjas i påverkningssyfte eller med andra skadliga avsikter.

Ordföranden för utskottet för demokrati, mänskliga rättigheter och humanitära frågor, tjeckiska Lucie Potůčková, uttryckte sin djupa oro över det alltmer begränsade handlingsutrymmet för civilsamhället. Hon framförde sina kondoleanser med anledning av Aleksej Navalnyjs död och framhöll vikten av en öppen debatt i de demokratiska samhällena. Belgiska Malik Ben Achour, som ansvarade för utskottets rapport, konstaterade att den rådande retoriken kränker människovärdet. Grundläggande värderingar måste respekteras och dubbla standarder bör undvikas. Ett särskilt tema för utskottet var politiska dissidenter och fångar. Under diskussionerna togs det upp att det finns tusentals politiska fångar inom OSSE:s område. Utskottet efterlyste åtgärder av lagstifarna för att stärka yttrandefriheten så att olika åsikter blir hörda i samhället. Den belarusiska oppositionsledaren Svjatlana Tsichanoŭskaja, som talade vid sessionen, påminde om att ett fritt Belarus och ett fritt Ukraina utgör grundläggande förutsättningar för säkerhet och stabilitet i Europa. Säkerheten och de mänskliga rättigheterna går hand i hand. Tsichanoŭskaja uttryckte också en önskan om att representanter för de demokratiska krafterna i Belarus skulle få delta i den parlamentariska församlingens verksamhet.

4.1.2. Kraftigare sanktioner mot Ryssland

I samband med vintermötet i Wien ordnade delegationerna från Norge, Förenta staterna och Ukraina ett sidoevenemang den 22 februari 2024 med titeln *Enforcing the sanctions against Russia*. Vid mötet presenterade Erlend B. Bjørtvedt från det norska konsultföretaget Corisk, som är specialiserat på analys av sanktioner, iakttagelser av västländernas sanktioner mot Ryssland. Bjørtvedt påpekade att de sanktioner som antagits i 38 länder delvis har haft effekt, men han tog framför allt fasta på de missförhållanden som observerats i fråga om sanktionerna.

Exporten från företag i EU till Ryssland har halverats och delvis övergått till att genomföras via tredjeländer, vilket faller utanför statistiken. Typiska transitländer är Belarus, Kazakstan och Turkiet. Enligt Bjørtvedt finns det för närvarande 3 500 kategorier av varor som inte får exporteras till Ryssland, men som det är tillåtet att exportera till Belarus. Detta är enligt Bjørtvedt ett kritiskt kryphål som väst snarast möjligt bör täppa till genom att införa sanktioner också mot Belarus.

Bjørntvedt ser det ändå som positivt att EU-ländernas export till Ryssland har rasat och fortsätter att minska hela tiden. Det är dock bråttom med att öka tullmyndigheternas resurser, eftersom de annars inte tillräckligt noggrant kan utreda varutransporternas slutdestinationer. Det är ett måste för att förhindra missbruk och kringgående av sanktionerna. Det är också värt att notera att det i Europa knappt alls har förekommit rättsfall mot företag som kringgått eller brutit mot sanktionerna. Bjørtvedt anser att lagstiftningen måste skärpas och framför allt harmoniseras.

Det största kryphålet i fråga om handeln mellan Europa och Ryssland finns enligt Bjørtvedt inom exporten av energi och i synnerhet olja. Med de hundratals miljoner euro som Ryssland varje dag får i intäkter från oljeexport kan landet utan problem upprätthålla kriget ännu länge. Situationen är absurd – samtidigt som vi skickar vapen och pengar till Ukraina finansierar vi Rysslands krigsekonomi genom att köpa olja. Importen av gödsel och mat från Ryssland måste också synas mer kritiskt. Bjørtvedt avslutade sin presentation med att påminna om att det inte är bra att endast konstatera att sanktionerna inte fungerar. De fungerar inte fullt ut, men de har försvårat tillgången till varor i Ryssland och höjt priserna.

4.2. Sommarsessionen i Bukarest

OSSE:s parlamentariska församling höll sin 31: a årliga sommarsession i Bukarest den 29 juni–3 juli 2024. Temat för sessionen var ett parlamentariskt perspektiv på OSSE:s roll i den nuvarande säkerhetsarkitekturen. Under sessionen fördes en bred debatt om Rysslands anfallskrig i Ukraina och situationen i Mellanöstern. Församlingen fördömde enhälligt Rysslands anfallskrig, men i fråga om situationen i Mellanöstern var åsikterna delade. De flesta försvarade Israels rätt till självförsvar och krävde att Hamas skulle frigge den israeliska gisslan. Många parlamentariker anklagade emellertid Israel för överdrivet bruk av militära maktmedel och för att ha förhindrat humanitärt bistånd. Deltagarna krävde en snabb lösning på konflikten, eftersom stabiliteten i hela regionen äventyras om kriget blir utdraget.

Församlingens ordförande Pia Kauma ledde ordet vid sommarsessionen. Närvarande från Finlands delegation var delegationens ordförande Ville Kaunisto, vice ordförande Vilhelm Junnila, medlem Jenna Simula och ersättarna Jukka Kopra och Johannes Koskinen. I sessionen deltog sammanlagt 225 parlamentariker från OSSE:s 57 deltagande stater. Rumänien utfärdade dock inga visum till representanter för Ryssland och Belarus, så de var inte närvarande vid sessionen.

Vid ständiga utskottets möte under den första dagen i Bukarest godkändes församlingens budget. Budgeten uppvisade ett underskott på 6 procent, i och med att Ryssland hade meddelat att landet inte betalar sin andel. Trots Rysslands beslut lyckades man ändå balansera budgeten genom olika arrangemang. Till exempel höjde vissa medlemsländer frivilligt sina medlemsavgifter och beviljade tilläggsfinansiering. Före mötet i Bukarest hade Belarus skriftligen meddelat att landet motsätter sig budgeten och eventuella ändringar i stadgarna. Eftersom Belarus var det enda land som motsatte sig kunde besluten fullföljas.

Under den sista dagen av sommarsessionen besvarade OSSE:s ordförande, Maltas utrikesminister Ian Borg, parlamentarikernas frågor. Han försäkrade att OSSE kommer att fortsätta att göra allt som står i dess makt för att stödja Ukraina. Trots det svåra budgetläget finns det 20 projekt som genomförs med frivilliga bidrag för att stödja Ukraina. Borg påpekade att OSSE har en viktig roll såväl före som under och efter konflikter. Han önskade också att medlemsländerna intar en konstruktiv hållning vid valet av organisationens högre förtroendevalda. Mandatet för de tidigare förtroendevalda skulle upphöra den 5 september 2024. Borg lyfte också upp Centralasien och de säkerhetshot som klimatförändringen och den tekniska utvecklingen medför. Han påpekade också att OSSE gör allt som står i dess makt för att de anställda vid OSSE som Ryssland tagit till fånga i Ukraina ska frigges.

Pia Kauma omvaldes som ordförande utan någon motkandidat. Av de fem kandidaterna till de tre vice ordförandeposterna valdes Richard Hudson från Förenta staterna med 110 röster, Luis Graça från Portugal med 94 röster och Gudrun Kugler från Österrike med 93 röster. Kaumas främsta prioriteringar för den andra ordförandeperioden är att fokusera på församlingens huvuduppgifter och öka det mellanstatliga samarbetet inom OSSE samt att arbeta för att lösa nuvarande och nya regionala utmaningar och stärka fredsmedlingen och det krisförebyggande arbetet. Under den sista sessionsdagen framhöll Kauma att församlingen kan möta svårigheterna genom ett djupare och mer betydelsefullt samarbete än tidigare.

4.2.1. Rysslands anfallskrig i fokus i slutdokumentet

Den parlamentariska församlingens viktigaste uppgift är att godkänna församlingens slutdokument vid slutet av sommarsessionen. Dokumentet består av utskottens tre rapporter och tilläggsteman som bygger på medlemmarnas förslag. Rysslands anfallskrig och stödet till Ukraina stod åter i centrum i slutdokumentet.

Politiska utskottet betonar i sin rapport OSSE:s orubbliga stöd till Ukraina och fördömer Rysslands anfallskrig. Ukraina är en suverän stat som själv kan fatta beslut om sina egna angelägenheter. Ländernas territoriella integritet är en av grundpelarna för internationell rätt. I rapporten fördöms särskilt starkt Rysslands likgiltighet inför det internationella regelbaserade systemet. Det påpekas att FN-stadgan och Helsingforslutakten utgör grunden för de internationella relationerna. Rapporten tar fasta på att Ryssland måste ställas till svars för sina handlingar och åtalas för krigsförbrytelser. I rapporten fördöms också kraftigt Hamas terrorattacker i Israel och det konstateras att situationen i Mellanöstern hotar stabiliteten i hela OSSE-området. Situationen i Moldavien väcker också oro och förhandlingarna för att lösa situationen bör fortsätta. Det behövs också varaktig fred mellan Armenien och Azerbajdzjan. Rapporten nämner också OSSE:s institutionella utmaningar. De deltagande länderna måste förbinda sig till multilateralism för att OSSE ska förbli funktionsdugligt och kunna fullgöra sin viktigaste uppgift, det vill säga att stärka säkerheten. I den öppna debatten konstaterades det att Ryssland genom sitt agerande ytterligare har stärkt Nato, vilket förmodligen inte var Rysslands mål. Som tilläggsteman behandlades narkotikahandel och i synnerhet den ökade andelen syntetiska droger i gatuhandeln, sexuellt våld i krig och konflikter, en fungerande säkerhetsarkitektur för att bekämpa konflikter samt ett stärkt stöd till Ukraina.

I rapporten från utskottet för ekonomi, vetenskap, teknologi och miljö granskas förutom Rysslands anfallskrig också klimatförändringen, den okontrollerbara migrationen och den demografiska utvecklingen samt riskerna med artificiell intelligens och digitalisering. Återuppbyggnaden av Ukraina kräver åtgärder redan i detta skede. Återuppbyggnaden bör utgå från principen *Build Back Better*, som innebär att man leder landet i en mer hållbar och självständig riktning genom att bygga mer hållbara lösningar än tidigare, till exempel inom energiproduktion. Kriget har förstört miljön i Ukraina för årtal framöver och miljöförstöring i samband med krig bör betraktas som krigsförbrytelse.

Beslut som gäller artificiell intelligens måste fattas gemensamt för att man ska kunna utveckla säker, etisk, transparent och användarvänligt planerad artificiell intelligens. Åtgärder behöver vidtas för att ta itu med de negativa effekterna av digitaliseringen, såsom innehåll som är skadligt för barn. I rapporten föreslås att det tillsätts ett tillfälligt utskott för artificiell intelligens. Också avfolkningen, den okontrollerbara migrationen och det ekonomiska läget i världen ger anledning till oro. Rapporten efterlyser metoder för ekonomisk tillväxt i synnerhet i Europa och uppmanar till att minska beroendet av råvaror. Det ekonomiska samarbetet bör vidareutvecklas. Ytterligare teman som ingick i rapporten var klimatförändringen och vattenläget i Centralasien, stärkandet av de ungas roll, arbetet mot korruption samt skyddet av miljön i väpnade konflikter.

I rapporten från utskottet för demokrati, mänskliga rättigheter och humanitära frågor uttrycks särskild oro över de mänskliga rättigheterna under pågående krig. Om kriget i Ukraina fortsätter bör man fästa allt större uppmärksamhet vid krigets konsekvenser för samhället och människorna på längre sikt. Situationen för invandrare och flyktingar är också alarmerande i flera av de deltagande länderna. Rapporten tar också fasta på vikten av att bekämpa angreppen mot människorättsförsvarare, dissidenter och journalister. De grundläggande värderingarna måste försvaras under alla omständigheter, men tyvärr äventyras OSSE:s arbete för de mänskliga rättigheterna när attityderna blir allt hårdare världen över. I rapporten konstateras också att de mänskliga rättigheterna under alla omständigheter och överallt bör

behandlas på ett enhetligt sätt. I debatten tog utskottet också upp anfallskriget mot Ukraina och påminde om att också Ukraina måste utveckla sin demokrati. Dessutom togs det försämrade läget för de mänskliga rättigheterna i Georgien upp i diskussionerna, eftersom den senaste tidens lagändringar och politiska utveckling har begränsat handlingsutrymmet för civilsamhället och medierna i landet. Rapportens tilläggsteman gällde främjande av laglig invandring, bekämpning av människohandel och antisemitism, civilsamhällets roll i demokratiutbildningen och de utmaningar som journalister möter.

Sessionen avslutades med att församlingen antog slutdokumentet från Bukarest. En tysk ledamot motsatte sig antagandet och den schweiziska delegationen röstade blankt. De var inte nöjda med skrivningen i slutdokumentet om att den ryska delegationen ska uteslutas ur OSSE. Slutdokumentet från Bukarest finns tillgängligt på adressen <https://www.oscepa.org/en/documents/annual-sessions/2024-bucharest/declaration-30/5029-bucharest-declaration-eng/file>.

4.2.2. Stärkt resiliens för att bekämpa informationspåverkan

Under sessionsveckan ordnades flera sidoevenemang. Ville Kaunisto, ordförande för Finlands delegation, var inbjuden som talare till den tyska delegationens möte om bekämpning av rysk desinformation. Experter och representanter för de deltagande staternas parlament berättade om sina erfarenheter av Rysslands informationspåverkan och hur man kan bekämpa desinformation. Det betonades att en av de viktigaste metoderna för att bekämpa desinformation är att genom utbildning och information stärka allmänhetens motståndskraft mot hybridpåverkan.

Kaunisto underströk i sitt anförande att Finland som samhälle är väl förberett för försök till informationspåverkan, eftersom vi har satsat på beredskap, utbildning och mediekompetens. Som goda exempel lyfte han fram försvarskurserna och framtidsutskottets föregripande arbete. Han påpekade dock att det största misstaget man kan göra är att tro sig veta allt och sedan blunda för att påverkansmetoderna förändras. Kaunisto lyfte också fram att beslutsfattarna har ansvar för att inte själva sprida desinformation.

4.3. Höstmötet i Dublin

Församlingens höstmöte gick av stapeln i Dublin den 2–4 oktober 2024. Den främsta frågan som dryftades under mötet var vilken roll parlamenten har i OSSE:s freds- och säkerhetsfrämjande arbete i dag, när femtio år har förflutit sedan det konstituerande mötet i Helsingfors. Bakgrunden till diskussionerna var de stora och öppna frågorna om OSSE:s budget och centrala utnämningar. Från Finlands delegation deltog vice ordförande Vilhelm Junnila, medlemmarna Pia Kauma, Mika Lintilä, Jenna Simula och Ville Skinnari samt ersättaren Eeva-Johanna Eloranta.

Under öppningssessionen underströk Seán Ó Feargháil, talman i det irländska parlamentets underhus, att Helsingforslutakten är minst lika aktuell som när den antogs, eftersom demokratin står inför stora utmaningar. Församlingen och dess parlamentariker måste fokusera på att stödja arbetet för att hitta lösningar på kriserna i Ukraina och Mellanöstern. Den parlamentariska församlingens generalsekreterare Roberto Montella konstaterade i sitt öppningsanförande att organisationen inte har realistiska möjligheter att medla fred i Mellanöstern – inte minst på grund av att församlingen inte är helt enig i frågan. Montella underströk dock att man med hjälp av organisationens institutioner och verktyg har gjort ett bra arbete på fältet, till exempel i samband med valobservation. Han uppmuntrade organisationen att ta fasta på sina styrkor. Församlingens kassaförvaltare Johan Büser uppmuntrade i sin tur medlemsländerna till frivilliga finansiella bidrag för att trygga verksamhetens framtid.

I samband med höstsessionen sammanträdde också ständiga utskottet. Utskottet godkände en stadageändring enligt vilken församlingens ordförande i fortsättningen väljs för två år i sänder utan

möjlighet till förlängning. Tidigare har ordföranden valts för ett år och haft möjlighet att bli omvald för ytterligare ett år. Stadgeändringen träder i kraft så att den gäller den ordförande som väljs 2025.

4.3.1. Konfliktförebyggande, klimatkrisen och migrationshantering

Ordföranden för OSSE:s parlamentariska församling Pia Kauma öppnade församlingens första session, där man behandlade konfliktlösningsdynamik. Hon betonade att konfliktlösning i nuläget är en mycket angelägen kompetens när kriget rasar i Europa och Mellanöstern. Kauma påminde om att OSSE:s fältarbete har haft positiva effekter i Balkanområdet. Irlands tidigare premiärminister Bertie Ahern betonade att fred är en dynamisk process, inte något som uppnås plötsligt. Shawn DeCaluwe, direktör för OSSE:s centrum för konfliktförebyggande, presenterade organisationens verktyg för att lösa konflikter. Argyro Kartsonaki, forskare vid OSSE:s institut för freds- och säkerhetsforskning, underströk att legitimitet, opartiskhet och resurser är avgörande faktorer i en konfliktlösningsprocess. Hon lyfte fram att när man försöker hitta en övergripande lösning i svåra konflikter kunde man utgå från frågor som är lättare att genomföra och som kan främja samarbetet. Parlamenten kan stödja fredsbyggandet, eller åtminstone låta bli att försvåra det, och de har en viktig roll när det gäller att ratificera fredsavtal. I debatten lyfte man särskilt fram situationen i Mellanöstern och Sydkaukasien.

Sessionen om klimat och parlamentens roll öppnades av den irländske miljö- och klimatministern Eamon Ryan. Han betonade att klimatinvesteringar också är investeringar som främjar fred, eftersom fossila bränslen och miljöförstöring är bakomliggande orsaker till konflikter. Jim Skea, ordförande för Mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC), påminde om att 2023 var det varmaste året som hittills uppmäts, också i haven. Det medför enligt Skea många olika problem och katastrofer, allt från brist på sötvatten till smältande permafrost. Skea vädjade till parlamentarikerna att ställa regeringarna till svars för sin klimatpolitik. Debatten skvallrade om att det skett en begreppsmässig förändring; den ena talaren efter den andra talade nämligen om en klimatkris i stället för en klimatförändring. Parlamentarikerna uttryckte oro över att Arktis värms upp tre gånger snabbare än resten av världen och framhöll att det har långtgående konsekvenser. Utöver naturen och näringarna måste särskild uppmärksamhet också fästas vid urfolkens rättigheter. Parlamentarikerna får via sina väljare information om hur klimatförändringen redan nu påverkar många människors liv.

Avsikten var att deltagarna under den tredje sessionen skulle behandla förhållandet mellan invandring och hållbar utveckling, men debatten mynnade ut i ett mer allmänt tankeutbyte om invandring och dess effekter. Amir Taha, ledande sakkunnig vid Internationella organisationen för migration, underströk att världens cirka 280 miljoner flyktingar och invandrare utgör en stor men outnyttjad ekonomisk potential. Undersökningar visar att en lyckad integration leder till att invandrarna betalar mer skatt än de får i bidrag av samhället. Debatten tog dock fasta på utmaningar som är kopplade till invandring, såsom att infrastrukturen och ekonomin belastas, användningen av migration som utrikespolitiskt instrument, människosmuggling och illegal invandring. Vissa betraktade inte den europeiska levnadsstandarden som en mänsklig rättighet, och några parlamentariker var oroad över hur den nationella identiteten och kulturen kan bevaras när antalet invandrare ökar.

4.3.2. Krisen i Mellanöstern

Under den sista delen av höstmötet diskuterades Medelhavsområdet och i synnerhet konflikten i Mellanöstern. Församlingens särskilda representant Pascal Allizard (Frankrike) betonade i sitt anförande att man genom diplomatiska ansträngningar snabbt måste få till stånd en politisk lösning på konflikten i Mellanöstern. Vissa aktörers passivitet får inte stå i vägen för detta mål. Företrädaren för den parlamentariska församlingen för Medelhavsområdet (PAM), Tijana Davidovac, underströk också att det är viktigt att förhindra att den regionala konflikten eskalerar och att det behövs en hållbar lösning. Hon betonade parlamentarikernas ansvar för att stödja sina regeringar i detta arbete.

Förutom den humanitära situationen i Gaza uttrycktes oro över civila offer och skadade samt Irans roll i konflikten. Det uttrycktes också oro över att konflikten utvidgas till ett fullskaligt krig. Hamas terrorattack i Israel fördömdes fortfarande enhälligt och Israels rätt att försvara sig ansågs berättigad. Alla parter uppmanades dock att respektera internationell lag och proportionalitet vid repressalier. En företrädare för det palestinska parlamentet berättade att den humanitära situationen på Gazaremsan är katastrofal och betonade att alla är förlorare i kriget samt efterlyste åtgärder av de internationella organisationerna för att lösa krisen.

Vid sessionen framfördes önskemål om att ordförande Kauma tillsammans med Europaparlamentet, Europarådets parlamentariska församling och den parlamentariska församlingen för Medelhavsområdet bildar ett forum för diskussioner om fred i Mellanöstern. Ordförande Kauma lovade att fortsätta utnyttja OSSE:s verktyg för att aktivera aktörerna i regionen att med diplomatiska medel söka en lösning på konflikten. Kauma medgav att medlemsländerna är oense om många frågor som berör konflikten, men påpekade att alla stöder en öppen debatt för att öka förståelsen och finna en hållbar lösning.

Vilhelm Junnila, vice ordförande för Finlands delegation, påminde om att våldsamheterna fick sin början i Hamas terrorangrepp för ett år sedan. Junnila underströk vikten av dialog. Det har enligt Junnila också konsekvent varit det internationella samfundets strävan, inom såväl FN som OSSE, när man försökt ta fram en politisk lösning på konflikten. Junnila konstaterade att Hamas inte har drivit palestiniernas sak, men att Hamas fortfarande har ett starkt stöd bland palestinierna. Junnila såg detta som ett tecken på att det fortfarande återstår mycket arbete för att Palestina ska kunna bli självständigt. Frigivning av gisslan, avvapning av Hamas och stöd till en laglig regering i Gaza är enligt Junnila den enda vägen till en hållbar lösning som också tillgodoser Israels säkerhetsbehov.

5. Valobservation

Valobservation är en av OSSE:s parlamentariska församlings viktigaste och mest synliga verksamhetsformer. Fria och rättvisa val är en av de demokratiska hörnstenar som OSSE-länderna har förbundet sig till, bland annat i Köpenhamnsdokumentet (1990). Genom val kan medborgarna direkt påverka de politiska styrkeförhållandena och visa sin tilltro till det demokratiska systemet. För valobservatörerna är valen ett tillfälle att granska demokratins tillstånd och bekanta sig med medlemsländernas politiska system och kulturer.

Den parlamentariska församlingens observationsuppdrag förutsätter alltid att det land som håller val har bjudit in observatörerna för att observera valet. Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR), som lyder under OSSE, bedömer dessutom på förhand om det är möjligt att genomföra valobservation under fria och genuina förhållanden i landet i fråga. Valobservationsuppdragen genomförs ofta i samarbete med Europarådets parlamentariska församling, Europaparlamentet och Natos parlamentariska församling.

Tekniken har utvecklats under de senaste åren och ny teknik utnyttjas i allt högre grad vid val. Det har gett valen och valkampanjerna en ny dimension. Sociala medier och algoritmer på webbplattformar påverkar röstningsbeteendet i allt högre grad, samtidigt som tillgången till tillförlitlig information försvåras av desinformation. Artificiell intelligens utnyttjas också allt oftare till exempel i valkampanjer. Man bör också komma ihåg att valobservationen på valdagen endast ger en liten inblick i demokratins tillstånd i landet och endast utgör en del av observationsuppdraget. I valobservationen ingår också bevakning och utvärdering före och efter valet samt uppgörande av rekommendationer för utveckling av valprocessen.

ODIHR måste också kontinuerligt utveckla sin egen verksamhet för att de kritiska iakttagelser som kontoret lyfter fram bättre ska tas i beaktande. Valen får inte bli ett spel för gallerierna där slutresultatet är fastställt på förhand och en delvis eller helt och hållet odemokratisk regim försöker legitimera sin makt inför det egna folket och omvärlden. Av ODIHR:s omfattande rapporter framgår tydligt att även i de demokratiska samhällena kräver valen mycket arbete, särskilt när det gäller att möta tidens utmaningar.

År 2024 var ett exceptionellt livligt valår med val i 40 länder. Finlands delegation i OSSE deltog i övervakningen av president- och parlamentsvalen i Nordmakedonien, Moldavien, Georgien och Förenta staterna.

5.1. Parlamentsvalet och presidentvalets andra omgång i Nordmakedonien

I Nordmakedonien ordnades parlamentsval och presidentvalets andra omgång den 8 maj 2024. Församlingen övervakade valet tillsammans med ODIHR och Europarådets parlamentariska församling. Från Finlands OSSE-delegation deltog ersättarna Inka Hopsu och Petri Huru.

Flest röster i den första omgången i presidentvalet fick Gordana Siljanovska-Davkova, som stöddes av det största oppositionspartiet VMRO-DPMNE. Motkandidat i den andra omgången var Stevo Pendarovski (Social Democratic Union of Macedonia, SDSM). Siljanovska-Davkova vann också den andra omgången med ett väljarstöd på 70 procent.

I parlamentsvalet fick högerkoalitionen som leds av VMRO-DPMNE flest röster, 45 procent. Stödet för centern-vänsterkoalitionen stannade på 16 procent. Antalet röstberättigade var 1,8 miljoner. Totalt 1 770 kandidater från tio partier och sex koalitioner ställde upp. Därtill fanns en kandidat som var utsedd av en väljargrupp.

Enligt observationsrapporten rådde det genuin konkurrens i bägge valen och de grundläggande fri- och rättigheterna respekterades. Valkampanjerna lyckades väl, även om de fyra största partierna i parlamentsvalet hade ett bättre utgångsläge när det gäller mediebevakningen och partifinansieringen. Huvudteman i valet var förutom ekonomin också korrruptionen, EU-medlemskapet och grundlagsreformen. Väljarna var besvikna över det politiska systemet, de ineffektiva myndigheterna och korrruptionen. Valet fick mycket synlighet i medierna, men på grund av det polariserade läget var retoriken stundvis negativ.

Valet hade organiserats väl, men otaliga påståenden om köp av röster tärde på trovärdigheten. Arrangemangen i vallokalerna fungerade bra och valdagen förlöpte i huvudsak lugnt. Väljarna hade dock behövt få bättre instruktioner. Nu var anvisningarna till väljarna bristfälliga i nästan varannan vallokal som observationen omfattade. Det förekom också oklarheter vid rösträkningen.

Valsystemet i landet behöver fortfarande reformeras, eftersom även en del av de förändringar som gjordes inför valet, bland annat i fråga om integritetsskyddet vid röstningen, kampanjfinansieringen och valrättsprocessen, strider mot internationella standarder. ODIHR:s centrala rekommendationer har inte heller beaktats vid revideringen av vallagen, och den offentliga debatten under reformprocessen var inte heller tillräcklig.

5.2. Presidentvalet och EU-folkomröstningen i Moldavien

Moldavien ordnade presidentval och folkomröstning om EU-medlemskap den 20 oktober 2024. Valet övervakades av OSSE:s och Europarådets parlamentariska församlingar och Europaparlamentet. Petri Huru, ersättare i Finlands delegation, deltog i valobservationen.

Flest röster i den första omgången fick den sittande presidenten Maia Sandu (41 procent) och den proryske Alexandr Stoianoglo (27 procent). EU-vänliga Maisa Sandu gick segrande ur valets andra omgång den 3 november 2024 med 55 procent av rösterna.

I folkomröstningen röstade man om huruvida folkets önskan om EU-medlemskap ska tas in i grundlagen. Av väljarna röstade 50,35 procent för en ändring i grundlagen. Beslutet att hålla presidentval och folkomröstning samtidigt fick kritik, eftersom det ansågs vara ett sätt att främja möjligheterna för den sittande presidenten att bli omvald.

Trots utmanande förhållanden var valet välordnat och yttrandefriheten, föreningsfriheten och mötesfriheten respekterades allmänt. Valkampanjen var dock inte helt rättvis, eftersom den sittande presidenten fick större synlighet i medierna än de övriga kandidaterna. Under kampanjen observerade ODIHR:s observatörer också missbruk av myndigheternas resurser. De flesta av ODIHR:s observatörer rapporterade dock att mediernas villkor hade förbättrats, även om trakasserierna mot i synnerhet kvinnliga journalister fortsatte. Observatörerna för folkomröstningen ansåg att medborgarna inte hade fått tillräcklig information om valet och därför hade begränsad förmåga att fatta ett välgrundat röstningsbeslut.

Valdagen förlöpte lugnt. Observatörerna gjorde enskilda iakttagelser av hot och påtryckning mot väljare och spända situationer i närheten av vallokaler. I vissa vallokaler var valbåsen och videokameror placerade så att valhemligheten inte kunde garanteras.

Efter att Ryssland angrep Ukraina våren 2022 har det förts en offentlig debatt i Moldavien om landets geopolitiska ställning. Myndigheterna och de internationella aktörerna har konstaterat att landet är föremål för hybridpåverkan. Det tar sig uttryck exempelvis i illegal finansiering av politiska aktörer, köp av röster, desinformationskampanjer och cyberattacker. Det är i huvudsak Ryssland och proryska aktörer som ligger bakom åtgärderna.

5.3. Parlamentsvalet i Georgien

I Georgien ordnades det första helt och hållet proportionerliga parlamentsvalet den 26 oktober 2024. Valet övervakades av OSSE:s, Europarådets och Natos parlamentariska församlingar samt Europaparlamentet. Pia Kauma ledde OSSE:s grupp av valobservatörer, där också delegationens ersättare Johannes Koskinen medverkade.

Valet hölls i en politiskt mycket polariserad och spänd miljö som präglades av misstro mellan det makthavande partiet Georgisk dröm och oppositionen och av långa demonstrationer. Enligt landets valmyndigheter segrade det proryska partiet Georgisk dröm med ett understöd på 54 procent. Oppositionen accepterade dock inte valresultatet.

Kandidaterna kunde i huvudsak föra en fri kampanj trots ett hårt kampanjklimat, både retoriskt och visuellt. Georgisk dröm föreslog öppet i sin kampanj att landets opposition skulle förbjudas och förkunnade att valet var ett val mellan fred och krig. Oppositionspartierna målade i sin tur upp en bild av valet som en folkomröstning om Georgiens geopolitiska inriktning. Den polariserade mediemiljön och utnyttjandet av privata medier för politisk propaganda ledde till partisk nyhetsrapportering. Det ansågs försvaga väljarnas förmåga att fatta ett röstningsbeslut baserat på fakta. Säkerheten för journalister och aktivister gav också anledning till oro både före och efter valet.

Arrangemangen under valdagen genomfördes i huvudsak väl och de flesta vallokaler rapporterade att röstningen förlöpte lugnt. Klimatet på valdagen var ändå mycket spänd och det rapporterades i stor utsträckning om påtryckningar mot väljarna, vilket försvagade folkets förtroende för valet.

Valhemligheten kunde inte alltid garanteras, och röstningsprocessen var i viss mån inkonsekvent. Det observerades också brister i rösträkningen: bland annat hanterades oanvända röstsedlar på felaktigt sätt. Observatörerna såg positivt på att man tagit i bruk elektronisk utrustning för att identifiera väljarna och räkna rösterna, men ansåg inte att granskningen av utrustningen genomfördes på ett transparent sätt.

Georgisk dröm hade i egenskap av regeringsparti betydande administrativa och ekonomiska resurser vilket ledde till ett ojämnt konkurrensläge. Också i kampanjfinansieringen hade de makthavande partierna en betydande fördel jämfört med oppositionen. Dessutom gjordes de senaste ändringarna i vallagen utan brett politiskt stöd eller tillräckliga offentliga samråd, och ändringarna ansågs gynna makthavarna. Georgien antog i maj 2024 en omstridd "agentlag", vilket ledde till omfattande protester.

Enligt ODIHR bör valets rättsliga ram förenklas och till exempel valförvaltningens opartiskhet stärkas. Likaså bör könskvoter återinföras, eftersom kvinnorna var underrepresenterade i valet, både på partilistorna och i valkampanjerna.

5.4. Presidentvalet i Förenta staterna

Den 5 november 2024 hölls presidentval i Förenta staterna där republikanernas kandidat Donald Trump valdes till president för andra gången. Trump segrade över demokraternas kandidat, vice president Kamala Harris. Republikanerna fick också en knapp majoritet i senaten och representanthuset. I OSSE:s valobservationsuppdrag deltog 250 personer, av vilka hela 164 var riksdagsledamöter från OSSE:s medlemsländer. Från Finland deltog Vilhelm Junnila, Pia Kauma, Ville Kaunisto, Mika Lintilä och Ville Skinnari.

Valet förrättades i ett mycket polariserat klimat, men valkampen var äkta, obegränsad och respekterade de grundläggande friheterna. Retoriken var hård – den präglades också av personangrepp och hade som mål att skapa kraftiga motsättningar. Det förekom också direkt politiskt våld, framför allt de två mordförsöken på Trump. Också användningen av artificiell intelligens och desinformationskampanjer ökade inför valet. Centrala frågor i presidentvalet var rätten till abort, förtroendet för förvaltningen, ekonomin, klimatförändringen samt situationen i Mellanöstern och kriget i Ukraina.

I USA följer kandidatnomineringen inte till alla delar OSSE-ländernas åtaganden eller internationella standarder, eftersom det bland annat krävs ett stort antal stödunderskrifter för att bli nominerad som kandidat. Det gör det svårt för obundna och personer från mindre partier att ställa upp i valet. Det är också väldigt dyrt att föra valkampanj. Landets 244 miljoner väljare har också väldigt olika utgångslägen: De 4,1 miljoner invånarna i Washington DC och landets självstyrande territorier är inte helt representerade i kongressen och invånarna i de självstyrande områdena får inte rösta i presidentvalet. I de flesta delstater är dömda brottslingar, och i vissa fall även brottslingar som avtjänat sina straff, i en ojämlig ställning i förhållande till andra invånare. Det här gäller omkring 4 miljoner människor. Situationen är likadan för omkring 1,3 miljoner medborgare med funktionsnedsättning. Detta ligger inte i linje med internationella standarder, bland annat OSSE:s åtaganden från Köpenhamn.

Valdagen visade slutligen prov på den amerikanska demokratins resiliens. Vid vallokalerna förlöpte röstningen lugnt och systematiskt. Den på förhand uttryckta oron över försök att påverka valresultatet visade sig vara överdimensionerad. De satsningar som gjorts på utbildning, utrustning och sakkunnigtjänster för att främja cybersäkerheten var uppenbart lyckade eftersom inga tecken på digital manipulation av röstresultatet kunde iakttas.

Valet fick stor synlighet i medierna, men i nyhetsrapporteringen ingick också mycket desinformation. Många medier och journalister utsattes också för trakasserier och hot från politiker på hög nivå. Medielandskapet i landet präglas av en tudelning, trots att många medier avstod från att välja sida.

Kandidaterna förde kampanj i medierna och vid stora evenemang. Man drog nytta av sociala medier och influerare på innovativa sätt, bland annat genom podcastsamarbeten. De sociala medier som användes flitigast var X, Facebook och Instagram. På dessa plattformar gick kampanjen ofta ut på att svartmåla motkandidaten.

I delstaterna hade man inför valet genomfört ett flertal valreformer, som å andra sidan också mötte motstånd bland partierna och ledde till ett flertal rättstvister. Delstaterna har också egen lagstiftning som gäller valobservation och lagarna varierar mycket mellan delstaterna. All internationell observation är helt och håll förbjuden i 17 delstater, och i vissa delstater medför lagstiftningen att valobservation i praktiken är omöjlig. Detta strider mot OSSE:s rekommendationer. Inte heller den federala staten har i sina valreformer under de senaste åren beaktat ens de viktigaste av ODIHR:s rekommendationer.

BILAGA 1 Finlands delegation i OSSE:s parlamentariska församling 1.1–31.12.2024

ORDFÖRANDE

Ville KAUNISTO (saml)

VICE ORDFÖRANDE

Vilhelm JUNNILA (saf)

MEDLEMMAR

Pia KAUMA (saml)

Katri KULMUNI (cent) fram till 3.9.2024

Mika LINTILÄ (cent) från och med 4.9.2024

Jenna SIMULA (saf)

Ville SKINNARI (sd)

ERSÄTTARE

Eeva-Johanna ELORANTA (sd)

Inka HOPSU (gröna)

Petri HURU (saf)

Atte KALEVA (saml)

Jukka KOPRA (saml)

Johannes KOSKINEN (sd)

SEKRETARIAT

Maria FAGERHOLM, råd för internationella ärenden, delegationens sekreterare

Ari HONKANEN, sakkunnig i internationella frågor, delegationens biträdande sekreterare

Juho TAKKUNEN, specialsakkunnig på OSSE fram till 11.7.2024

Emmi KUPIAINEN, specialsakkunnig på OSSE från och med 1.8.2024

Noora MÄKELÄINEN, sekreterare vid internationella avdelningen, delegationens assistent

BILAGA 2 Deltagande stater i OSSE

Nederländerna
Albanien
Andorra
Armenien
Azerbajdzjan
Belgien
Bosnien och Hercegovina
Bulgarien
Spanien
Georgien
Irland
Island
Storbritannien
Italien
Österrike
Kanada
Kazakstan
Kirgizistan
Grekland
Kroatien
Cypern
Lettland
Liechtenstein
Litauen
Luxemburg
Nordmakedonien
Malta
Moldavien
Monaco
Mongoliet
Montenegro
Norge
Portugal
Polen
Heliga stolen
Frankrike
Rumänien
Sverige
Tyskland
San Marino
Serbien
Slovakien
Slovenien
Finland
Schweiz
Tadzjikistan
Danmark
Tjeckien

Turkiet
Turkmenistan
Ukraina
Ungern
Uzbekistan
Belarus
Ryssland
Estland
Förenta staterna

SAMARBETSPARTNER

Afghanistan
Australien
Sydkorea
Japan
Thailand

MEDELHAVSOMRÅDETS SAMARBETSPARTNER

Algeriet
Egypten
Israel
Jordanien
Marocko
Tunisien

BILAGA 3 Församlingens och utskottens presidier samt arbetsgrupper och särskilda representanter

Församlingens presidium

Juli 2023–juli 2024

Ordförande

Pia Kauma (Finland) 2024

Vice ordförande

Roger Wicker (Förenta staterna) 2024

Reinhold Lopatka (Österrike) 2024

Irene Charalambides (Cypern) 2025

Mark Pritchard (Storbritannien) 2025

Pere Joan Pons (Spanien) 2025

Mykyta Poturajev (Ukraina) 2026

Daniela De Ridder (Tyskland) 2026

Kyriakos Hadjiyianni (Cypern) 2026

-

Kassaförvaltare

Johan Büser (Sverige)

Hedersordförande

-

Utskottens presidium

Juli 2023–juli 2024

Utskottet för politik och säkerhet, I utskottet

Ordförande Richard Hudson (Förenta staterna)

Vice ordförande C. N. Dunava (Rumänien)

Rapportör Laurynas Kasčiūnas (Litauen)

Utskottet för ekonomi, vetenskap, teknologi och miljö, II utskottet

Ordförande Azaj Gulijev (Azerbajdzjan)

Vice ordförande Artur Gerasymov (Ukraina)

Rapportör Gudrun Kugler (Österrike)

Utskottet för mänskliga rättigheter, III utskottet

Ordförande Lucie Potuckova (Tjeckien)

Vice ordförande Sargis Khandanjan (Armenien)

Rapportör Malik Ben Achour (Belgien)

Juli 2024–juli 2025

Ordförande

Pia Kauma (Finland) 2024

Vice ordförande

Irene Charalambides (Cypern) 2025

Mark Pritchard (Storbritannien) 2025

Pere Joan Pons (Spanien) 2025

Mykyta Poturajev (Ukraina) 2026

Daniela De Ridder (Tyskland) 2026

Kyriakos Hadjiyianni (Cypern) 2026

Richard Hudson (Förenta staterna) 2027

Luis Graca (Portugal) 2027

Gudrun Kugler (Österrike) 2027

-

Kassaförvaltare

Johan Büser (Sverige)

Hedersordförande

-

Juli 2024–juli 2025

Utskottet för politik och säkerhet, I utskottet

Ordförande Birgir Thórarinnsson (Island)

Vice ordförande C. N. Dunava (Rumänien)

Rapportör Tobias Winkler (Tyskland)

Utskottet för ekonomi, vetenskap, teknologi och miljö, II utskottet

Ordförande Azaj Gulijev (Azerbajdzjan)

Vice ordförande Artur Gerasymov (Ukraina)

Rapportör Paula Cardoso (Portugal)

Utskottet för mänskliga rättigheter, III utskottet

Ordförande Lucie Potuckova (Tjeckien)

Vice ordförande Sargis Khandanjan (Armenien)

Rapportör Carina Ödebrink (Sverige)

Församlingens arbetsgrupper

Stadgearbetsgruppen

Sub-Committee on Rules of Procedure and Working Practices

Ordförande Pascal Allizard (Frankrike)

Vilija Aleknaitė-Abramikienė (Litauen)

Robert B. Aderholt (Förenta staterna)

Selami Altinok (Turkiet)

Pia Kauma (Finland)

Irene Charalambides (Cypern)

Hedy Fry (Kanada)

Artur Gerasymov (Ukraina)

Peter Juel-Jensen (Danmark)

Sargis Khandanyan (Armenien)

Kari Henriksen (Norge)

Robin Wagener (Tyskland)

John Whittingdale (Storbritannien)

Arbetsgruppen för migrationsfrågor

Ad Hoc Committee on Migration

2016–

Ordförande Daniela De Ridder (Tyskland)

Vice ordförande Kemal Celik (Turkiet)

Vice ordförande Kyriakos Hadjiyianni (Cypern)

Vice ordförande Farah Karimi (Nederländerna)

Vice ordförande Gudrun Kugler (Österrike)

Alessandro Alfieri (Italien)

Jan Bauer (Tjeckien)

Canan Bayram (Tyskland)

Valérie Boyer (Frankrike)

Johan Büser (Sverige)

Fabrizio Comba (Italien)

Halis Dalkılıç (Turkiet)

Hedy Fry (Kanada)

Kristian Klinck (Tyskland)

Gwen Moore (Förenta staterna)

Lucie Potučková (Tjeckien)

Artemi Vicent Rallo (Spanien)

Liliana Reis (Portugal)

Özgül Saki (Turkiet)

David Stögmüller (Österrike)

Arbetsgruppen för bekämpande av terrorism

Ad Hoc Committee on Countering Terrorism

2017–

Ordförande Kamil Aydın (Turkiet)

Vice ordförande Emanuele Loperfido (Italien)

Vice ordförande Marc Veasey (Förenta staterna)

Vilija Aleknaitė-Abramikienė (Litauen)
Paula Cardoso (Portugal)
Tsogtbaatar Damdin (Mongoliet)
Maria Karapetjan (Armenien)
Pia Kauma (Finland)
Sverre Myrli (Norge)
Jevrosima Pejović (Montenegro)
Ricardo Tarno (Spanien)
Attila Tilki (Ungern)
Madeleine van Toorenburg (Nederländerna)

Stödgruppen för Ukraina

Parliamentary Support Team for Ukraine

2023–

Ordförande Pia Kauma (Finland)
Vice ordförande Mykyta Poturajev (Ukraina)
Vice ordförande Joe Wilson (Förenta staterna)
Stanislav Anastassov (Bulgarien)
Nikola Mazar (Kroatien)
Lucie Potuckova (Tjeckien)
Hayato Josef Okamura (Tjeckien)
Mati Raidma (Estland)
Pascal Allizard (Frankrike)
Daniela De Ridder (Tyskland)
Vilija Aleknaitė-Abramikienė (Litauen)
Boris Dittrich (Nederländerna)
Siv Mossleth (Norge)
Barbara Bartus (Polen)
Luis Graca (Portugal)
Carina Ödebrink (Sverige)
Selami Altinok (Turkiet)
Natalia Pipa (Ukraina)
John Whittingdale (Storbritannien)
Richard Blumenthal (Förenta staterna)

Församlingens särskilda representanter

Särskild representant för bekämpande av människohandel <i>Special Representative on Human Trafficking Issues</i>	Christopher Smith (Förenta staterna)	2004–
Särskild representant för jämställdhetsfrågor <i>Special Representative on Gender Issues</i>	Hedy Fry (Kanada)	2010–
Särskild representant för Medelhavet <i>Special Representative on Mediterranean Affairs</i>	Pascal Allizard (Frankrike)	2017–
Särskild representant för kampen mot korruption <i>Special Representative on Fighting Corruption</i>	Irene Charalambides (Cypern)	2019–

Särskild representant för politiska fångar <i>Special Representative on Political Prisoners</i>	Steve Cohen (Förenta staterna)	2022–
Särskild representant för arktiska frågor <i>Special Representative for the Arctic and High North</i>	Mark Pritchard (Storbritannien)	2023–
Särskild representant för Centralasien <i>Special Representative on Central Asia</i>	Farah Karimi (Nederländerna)	2023–
Särskild representant för klimatförändringar <i>Special Representative on Climate Change</i>	Pere Joan Pons (Spanien)	2023–
Särskild representant för kampen mot organiserad brottslighet <i>Special Representative on Combating organized Crime</i>	Eugenio Zoffili (Italien)	2023–
Särskild representant för Sydosteuropa <i>Special Representative on South East Europe</i>	Kyriakos Hadiyianni (Cypern)	2023–
Särskild representant för artificiell intelligens <i>Special Representative on Artificial Intelligence</i>	Tine Novak (Slovenien)	2024–
Särskild representant för demokratiska förändringar och säkerhet <i>Special Representative on Demographic Change and Security</i>	Gudrun Kugler (Österrike)	2024–
Särskild representant för Sydkaukasien <i>Special Representative on the South Caucasus</i>	Luis Graça (Portugal)	2024–
Särskild representant för främjande av ungas deltagande <i>Special Representative on Youth Engagement</i>	David Stogmuller (Österrike)	2024–
Särskild representant för desinformation och propaganda <i>Special Rapporteur on Disinformation and Propaganda</i>	Oscar Mina (San Marino)	2023–

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

